

Πρότυπα της Π. Διαθήκης στο έργο του γέρ. Αιμιλιανού

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

δ. Ο Ιακώβ είναι ίσως η προσφιλέστερη και ευγλωττότερη για τον π. Αιμιλιανό μορφή της Παλαιάς Διαθήκης. Ο Γέροντας λάτρευε τον μέγα Πατριάρχη και ελκυόταν από την γεμάτη προφητικό μυστήριο ζωή του. «...Επαινώ την Ιακώβ κλίμακα και την στήλην ην ήλειψεν τω Θεώ και την προς αυτόν πάλην η τις ποτε ην , οίμαι δε του ανθρωπείου μέτρου προς το θείον μέτρον αντιπαρέκτασις και αντίθεσις , όθεν και άγει τα σύμβολα της ηττωμένης γενέσεως...»[113]. Ο Γέροντας λαμβάνει αφορμή από το συμβάν της πάλης του μεγάλου Πατριάρχου με τον ζώντα Θεό για να προβάλλει τη θεολογική άποψη της « ηττωμένης γενέσεως » που παλαίει και λαμβάνει ως έπαθλο τη θεία ευλογία.

Όταν ο Ιακώβ ευρίσκεται στη δυσκολότερη φάση της ζωής του , καταδιωκόμενος από τον αδελφό του Ησαύ , επιθυμεί να επιστρέψει στη γη των πατέρων του. Στο νόστο του αυτό τον επισκέπτεται ανήρ ολοφώτεινος « είδος Θεού » , δηλ. ο ίδιος ο Θεός μέσα στη νύκτα και παλεύει μαζί του [114]. Προς στιγμήν ο Ιακώβ φοβάται , θεωρώντας τον ως εχθρό , αλλά στην καρδιά του αναδύεται μια άλλη πληροφορία. Στην πάλη αυτή νικούσε ο Ιακώβ το Θεό. Στην κρίσιμη καμπή ο Θεός του λέει ότι ξημέρωσε και πρέπει να Τον αφήσει να φύγει , αλλά ο Ιακώβ Του αρνείται να Τον ελευθερώσει , παρεκτός εάν Εκείνος τον ευλογήσει. Κι ο Θεός τον ευλογεί και μεταλλάσσει το όνομα του Πατριάρχου σε «Ισραήλ» δείγμα της ξεχωριστής προς αυτόν ευλογίας - Διαθήκης.

Η φράση της ευλογίας του Θεού συγκλόνιζε το Γέροντα : «...ου κληθήσεται έτι το όνομά σου Ιακώβ , αλλ' Ισραήλ , ότι ενίσχυσας μετά Θεού και μετ' ανθρώπων δυνατός έση...» . Μοιάζει ο Θεός δηλ. να λέει στον καθένα αγωνιστή της νήψεως: « Με νίκησες , είσαι ισχυρός στον πνευματικό σου αγώνα και μεταξύ των ανθρώπων θα είσαι δυνατός...»[115]. Εδώ αποτυπώνεται ο καθημερινός αγώνας του ανθρώπου , ο οποίος είτε σκλαβώνεται στους εχθρούς , είτε ευτυχεί, είτε βρίσκεται σε περιπέτεια, στην πραγματικότητα ζει το μόχθο και την αγωνία του Ιακώβ αλλά εν τέλει

απολαμβάνει τη θεϊκή ευλογία[116]. Αυτό είναι καταστάλαγμα της πνευματικής εμπειρίας[117], εφόσον η φαινομενική νίκη του ανθρώπου στην ιδιότυπη πάλη του με το Θεό, εντέλει γίνεται κένωση του Θεού που πληροί τον άνθρωπο και τον λαμπρύνει με τη θεϊκή Του παρουσία χαρίζοντάς του ισχύ και δύναμη[118]. Ο Γέροντας μέσα από τη θεολογία της «ηττωμένης γενέσεως», αλλοιωμένος από τη θεία χάρη[119] περιέγραφε τον αγώνα του να ευλογηθεί από το Θεό και καταθέτει το βίωμά του ως ύψιστη μοναστική εμπειρία.

ε. Ο Ηλίας αποτελεί τον εκλεκτό και πυρφόρο προφήτη της Παλαιάς Διαθήκης, την ενσάρκωση του θείου ζήλου[120]. Καταξιώνεται δια της ερήμου όπου δέχεται θεοφάνειες και θεοσημίες[121] προκειμένου να επιτελέσει το προφητικό του έργο. Η νηπτική του ζωή[122] (νηστεία, άσκηση, προσευχή) συντελούν στην εκζήτηση και έκχυση της θείας χάριτος στην ύπαρξή του κι έτσι τον καθιστούν μαχητή του Θεού με πύρινο λόγο[123]. Γίνεται ο μάρτυρας της αληθείας[124] του Θεού στα αλλόφυλα έθνη και με την πυρφόρο αλλά και μυστηριώδη ανάληψή του προεικονίζει την εσχατολογική επιστροφή. Είναι το πρότυπο του πιστού και δικαίου, ο οποίος δια της προσευχής του οικειούται το Θεό και φθάνει στο να συνομιλεί με τον σαρκωθέντα και μεταμορφούμενο Υιό Του [125].

στ. Ο Ησαΐας είναι ο θεός[126], ο ορών[127] τον Θεόν προφήτης, για τον οποίο η φανέρωση του Θεού είναι μια συγκλονιστική εμπειρία ζωής. Και αυτός στοιχεί στον κανόνα της νηπτικής ζωής[128] ώστε να καταυγάζεται η ύπαρξή του από το κάλλος του Θεού. Αυτό που προκαλεί την έκχυση της χάριτος στην ύπαρξή του είναι η βαθυτάτη ταπείνωσή του που εξιλεώνει το Θεό. Με την προφητεία του για την ημέρα Κυρίου, που αποτελεί τη συγκεφαλαίωση όλων των προφητειών, δίδει το στίγμα της Βασιλείας του Θεού[129]. Ομιλεί για την αγιότητα[130] ως τρόπο ζωής του Θεού και πρόσκληση προς τον άνθρωπο, ώστε να αυτή να γίνει σκοπός της ζωής του. Μέσα από τον αγιασμό αυτό ο προφήτης, και δι' αυτού ο γέροντας Αιμιλιανός, μιλά για τον ανακαινισμό της ανθρωπίνης υπάρξεως[131] εν ελευθερία, για τη θεραπεία, την καινούρια ζωή, το φως, τη σωτηρία [132].

ζ. Ο Δαβίδ είτε ως μεμονωμένος άνθρωπος είτε ως βασιλιάς παραμένει ένας από τους τύπους του Μεσσία, ο οποίος θα γεννηθεί από το γένος του. Είναι ένας ορών τον Θεόν, κλητός Θεού κεχρισμένος, ευλογημένος. Ο Θεός δοξάζει τη ζωή του και υψώνει τη δυναστεία του [133]. Γίνεται ο ελευθερωτής, ο ήρωας κι ο ποιμένας του λαού του Θεού[134] και η αρετή του μεγαλύνει τα έργα του [135]. Ο όρκος της οσιότητος και αγνότητος που

υπέβαλε στο Θεό είναι κάτι ανάλογο – όπως τονίζει ο Γέροντας – της μοναχικής υποσχέσεως. Το τραγικό γεγονός της διπλής πτώσεώς του[136] καθίσταται , μετά τις πρώτες τραγικές συνέπειες , αφορμή μετανοίας , κίνητρο σωτηρίας και ένας ιδιότυπος πνευματικός τοκετός.

Ο πειρασμός γέννησε δάκρυα και το πάθος έτεκε συντριβήν. Έτσι η αρετή του υπερεκάλυψε τα πλήθη των ανομιών και τον ανήγαγε σε ύψη θεοπτίας , θεομιλίας και θεολογίας. Καταστάλαγμα της σωτηριώδους εμπειρίας του υπήρξε το Ψαλτήριο όπου συνάπτονται σε αίνο , ικεσία και ευχαριστία τα βιώματά του. Αυτό που κάμει το Θεό να παρακάμπτει τις όποιες – πολλές και μεγάλες – αδυναμίες και πάθη του Δαβίδ είναι η υπακοή στα εντάλματά Του , έστω κι αν προς στιγμήν παρασύρεται. Για τον προφητάνакτα ο λόγος του Θεού είναι νόμος και οι εντολές Του δείγματα μιας θείας ζωής, που καλείται ο κάθε άνθρωπος να ζήσει για να μεγαλουργήσει πνευματικά υφιστάμενος θεουργικώς τη σωτηρία του ως δώρο αγάπης του Θεού.

[Συνεχίζεται]

[113] Γρηγορίου του Θεολόγου , *Θεολογικός Β Περί θεολογίας (κη)* 26 , PG 36, 49B

[114] *Γεν.32, 24-31*

[115] Αρχιμ. Αιμιλιανού ,οπ. παρ ., *Κατηχήσεις* τ. 5 , σ. 97-98.

[116] Οπ. παρ., *Κατηχήσεις* τ. 3, σ. 119-120.

[117] Αρχιμ. Αιμιλιανού ,*Λόγοι ασκητικοί – ερμηνεία στον αββά Ησαία*, Αθήναι 2005, σ. 106-108.

[118] Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ. παρ. , *Κατηχήσεις* τ. 3, σ. 147-48. Πρβλ. Γέροντος Σωφρονίου(Σαχάρωφ), *Περί προσευχής* , εκδ. Ι.Μ.Τ. Προδρόμου, Έσσεξ 1993, σ.129,132-3.

[119] Αρχιμ.Ελισαίου , *μνημ. εργ.*, σ. 28.

[120] *Γ Βασ. 17, 1- 19, 10 – 8, 15 και Α Μακ. 2, 58*

[121] *Γ Βασ. 19, 12*

[122] Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ. παρ. *Κατηχήσεις*, τ. 2 , σ. 415.

- [123] Σοφ. Σειράχ 48,1 . Πρβλ. Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας οπ.παρ., σ. 445.
- [124] Αρχιμ. Αιμιλιανού , οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 1, σ. 309.
- [125] Πρβλ. Ιακ. 5,16 κ.ε.Ματ. 17,1-8
- [126] Αρχιμ. Αιμιλιανού, Λόγος περί νήψεως – ερμηνεία στον Άγιο Ησύχιο, Αθήναι 2008, σ. 464-469.
- [127] Αρχιμ.Αιμιλιανού , οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 2 σ. 365 κ.ε.
- [128] Οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 1, σ. 132-3.
- [129] Οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 3 , σ. 345.
- [130] Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας , οπ. παρ. , σ. 19-24.
- [131] Αιμιλιανού Αρχιμ., οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 3, σ.249 και Ησ. 40,31
- [132] Ησ. 42,6- 7 - 49,6 - 61.1
- [133] Αρχιμ.Αιμιλιανού, οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 3, σ. 369,371.
- [134] Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας , οπ.παρ. , σ. 233-235 .
- [135] Αρχιμ. Αιμιλιανού, οπ. παρ., Κατηχήσεις τ. 3 σ. 371.
- [136] Β Βασ. 11 κα ι Ιωάννου Κορναράκη , Βιβλικά ψυχογραφήματα , οπ.παρ. , σ. 125 κ.ε.